

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

❖ פרשת עקב ❖

• דברי בינה •

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם. (ז יב)
הוא מלשון "צאי לך בעקבי הצאן". היינו, מנהג אבותיך. ועל דרך שאמרו "מנהג ישראל תורה הוא". וגם זה הוא הכלל בזה "שתשמעון אל מצות ה' אלקיכם", והגורם לזה, שתשמעו אל מצות ה', אם תלכו בעקב, שהוא במנהגי ישראל הקדמונים. ו"שמע בני מוסר אביך ואל תמוש תורת אמך". שזו כנסת ישראל ומנהגיהם. ולא כמו בדור הזה, האנשים המתחדשים, שרצונם לעקור מעט מעט, וסופם לעקור את הכל ר"ל, ומתחילה מתחילים במנהגי ישראל לשנות אותם. ואז, אם תלכו בעקבי אבותיכם, תוכלו לשמוע אל מצות ה' אלקיכם. ומכלל הן אתה שומע לאו.

עמוד מט

• אדון עדות •

ושמרתם ועשיתם אותם. (ז יב)
ושמרתם לשון המתנה, כמו זאביו שמר את הדבר. רמז שצריך האדם להיות שומר ומצפה מתי תבוא מצוה לידי ואקיימנה, ואז אף אם לא תבוא לידו יהיה נחשב לו כאילו עשאה בפועל.
וזה ושמרתם ועשיתם – שהשמירה יהיה נחשב לכם לעשיה, והבן.

• דברי בינה •

ולא תביא תועבה אל ביתך. (ז כו)
תועבה הוא לשון ריחוק, והלב נמשל לבית. שלא תביא ללבך שהשם יתברך הוא מרחק אותך. כי זה הוא עצת היצר, שאומר לאדם שהוא מרחק מהשם יתברך ה"ו.

עמוד נג

• חלקת יהושע •

והיה עקב תשמעון. (ז יב)
גם פסיעות קטנות של איש ישראל בדרכי ה' גם כן גורם שמחה – והיה לשון שמחה, כמו מי שהולך בדרך בסוף יבוא אל התכלית, ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים ומנחה קין.

מאמרים עמי רמד

• היהודי הקדוש •

השמר לך פן תשכח את ה' אלוקיך. (ח יא)
פעם אחת בא היהודי הק' זצ"ל אל הרבי הקדוש מלובלין זצ"ל ומצאו איך שהתאנה מאוד, ושאל לו על מה הוא מתאנה, ואמר לו איך שעבר על הלאו

כי עוד לא עשה מאומה, וריק מכל טוב, ומרגיש מגודל פגמיו שעשה נגד יתברך שמו. וזהו שאמר "ממרים הייתם עם ה' מיום דעתי אתכם", היינו, מיום שהכנתם בכם הבחינת דעת, אז ראייתם והבנתם כי 'ממרים הייתם' מתחלה. אבל קודם שבא לכם הדעת, לא הבנתם זה. נמצא למדין מזה שהאדם יעורר אצלו הדעת, ואז יבין פגמיו, ושב ורפא לו.

עמוד רכא

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

תמיד עיני ה' אלוֹקֶיךָ בַּה מְרֵאשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה. (יא יב)
'עֵינַי' לשון התבוננות ועיון. שצריך כל אדם להתבונן ש'ה' אלוֹקֶיךָ, שכּה הוֹי"ה בכל הטבע תמיד. שזה קדושת בית המקדש, שכל מה שיש בעולם יש במקדש. שכל העולם בפנימיות מלא רק חיות השם יתברך ולא כמו שבעונותינו הרבים עושים את בחינת ארץ ישראל לעבודה גשמית בכּה הטבע בלבד שעל ידי זה מממאים ח"ו את הארץ.

פרשת לך עמי יז

• חֲלַקְתָּ יְהוֹשֻׁעַ •

וּסְרַתָּם וְעַבְדַּתָּם. (יא טז)

אֵינֶנּוּ בשם הבעל שם טוב וצללה"ה "וסרתם - ועבדתם", מיד שמר מדרכי התורה - אז תיכף ועבדתם. ומדה טובה מרובה, ממילא באם איש ישראל מקיים סור מרע, אז יוכל תיכף להתקשר עם השם יתברך. וזה (תהלים לד) "סור מרע" - אז תיכף 'ועשה טוב', כי השם יתברך מוקרי 'טוב'.

פרשת יתרו עמי כח

"השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך", ששכח רגע אחת. ואמר לו היהודי וצ"ל, הלא מצינו (פאה ו ה) שהדין שעומר של סאתיים אינו שכחה אף על פי ששכחה, והטעם שעתידי לזכרו לאחר זמן, כן הכא גם כן אינו עובר הלא הואיל שעתידי לזכור בה'. (סדר היום הקצר עמ' 1)

עמוד קמו

• זכרון משלי •

וְהִיָּה אִם שָׁכַח תְּשַׁכַּח וְגו'. (ח יט)

הלא אמרו חז"ל אין והיה אלא לשון שמחה. ואיזה שמחה יש בשכחה. אמנם עיקר לימוד התורה הוא רק בהשתוקקות, ולפעמים נמצא אם הוא זוכר הכל ויודע הכל אזי חסרה לו ההשתוקקות. ואז השכחה היא שמחה אצלו, שעל ידי זה מגיע להשתוקקות, ואז תורתו היא תורה.

וְהָיָה מה שאמרו חז"ל [נדרים לה] בתחילה היה משה לומד תורה ומשכחה, עד שניתנה לו במתנה שנאמר (שמות לא) "ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו". היינו, מאותן השכחות שהגבירו אצלו את ההשתוקקות בלי שיעור וגבול, מאותן ההשתוקקות זכה למדריגה הזאת לתורה במתנה.

עמוד טג

• תולדות אדם •

ממרים הייתם עם ה' מיום דעתי אתכם. (ט כד)

נודע, כי כל מה שהאדם פחות יותר, אינו מרגיש חסרונו בעבודת השם יתברך. ויכול היצר הרע להטעותו שהוא קרוב למדריגת צדיקים, שגם הוא עוסק בעבודת השם יתברך תמיד. עד אשר הפין בו ה', והריהו ביראתו - אז רואה בעיניו

|| ליקוט דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בישיבות בין הזמנים ||

והראיה בדבר ממשאבות החמצן שהם נושאים על גבם ממה ששאבו כאן בארץ. כי למעלה על הירח אין אפשרות חיות אנושי בהעדר אוויר לנשימה. נמצאת כל חיות נשימתם מן הארץ, ודעתם וליבם נתונים לכאן לארץ. רק לצורך מחקריהם שוהים שם כפי צרכם וחוזרים למקומם. - כמו כן מי שחיות ליבו ונפשו בתורה הקדושה, יכול להיות בכל מקום שיהיה, תמיד הוא מקושר ומחובר בתורה, ואי אפשר לנתקו ממנה, גם בימי בין הזמנים. הוא מתהלך בעוה"ז כמי שחי על הלבנה, אין לו שום שיח ושיג עם ענייני עוה"ז, כל דעתו והשקפתו וכל חיותו נוגדת את הלכי רוח העוה"ז, הוא חי את חי עולם נטע בתוכנו.

פתיחת ישיבה"ז תשס"ה
חיספין רמת הגולן

הזמן המבורך ביותר להתגדל [שטיינען] בתורה ויראת שמים הוא בבין הזמנים

בימי "בין הזמנים" הללו, כאשר רוח העולם היא של פריקת עול רח"ל, לצאת לבילויים וטיולים וכדו'. הם הם הזמנים היותר נעלים, והימים היותר מבורכים למי שיתחזק עצמו ויתייגע בהיפך מרוח זו, להשקיע עצמו ביותר בתורא"ש ועבודת השם. בזה תתברך תורתו ועבודתו יותר ויותר, והוא העת הנכון להתגדל [שטיינען] בתורא"ש יותר מכל ימות השנה.

פתיחת ישיבה"ז תשס"ה
חיספין רמת הגולן

טעם שאין צומחים גדולים בתורה, כי מהרסים בבין הזמנים כל מה שבונים

יש לדעת גודל הסכנה שבבין הזמנים, כשחלילה אין מתחזקים בימים אלו,

דוקא בזמני השפל של בין הזמנים אפשר לזכות לעשירות גדולה

והיה עקב תשמעון. אין והיה אלא לשון שמחה. שמחה גדולה מאוד למעלה בשמים, כאשר בזמני "עקב" תשמעון. כאם שומר עצמו בימי בין הזמנים, ואינו בהפקירא, ובא לביהמ"ד על טהרת הקודש, בהתעלות בתורא"ש, על כך מובטח בכל ההבטחות ושמר ה"א לך את הברית ואת החסד וכו'. וידוע מה שאמרו, למה זכה אביו של הגה"ק האבני נזר צוקללה"ה [בעל אגודת אזוב], לכן גדול כזה, שהאיר כל העולם בתורתו. משום שפעם אחת בחג הפורים למד תורה בעת שהיה העולם שמים בלי תורה, שהיו עסוקין במצוות היום [אביר הרועים]. - כמו כן בימי בין הזמנים, שאין העולם עוסקים בתורה, אפשר לזכות לברכת עשירות ברוחניות ובגשמיות. כמו שראינו העשירים הגדולים הידועים שהתעשרו בזמני נפל וירידה במסר, שניצלו את הזמן הזה כידוע.

פתיחת ישיבה"ז תשנ"ן
חיספין רמת הגולן

מי שהתוה"ק היא לו "תורת חיים", דומה למהלך על הירח

להמחיש הדבר מוכרח אני להשתמש במשל, ממה שהתחדש בדורנו, ששלחו אנשים חיים בחלליות אל הלבנה. [הם רוצים לעלות עוד למעלה יותר, אבל לבינתיים הגיעו רק עד הלבנה כידוע]. והנה נשאל נא, היכן חיים הם אלו האסטרונומים המסתובבים על הירח, בלבנה או בארץ. - האמת הנכון היא שהם חיים פה בארץ, גם בעת היותם למעלה למעלה על הירח.

מצד עצמו בפנימיותו היה חפץ אולי לעשות מעשים הנוגדים התורה ומצוותיה רח"ל. אלו הם זמנים קלים, שהמצוות בזויות. ועליהם אנו מצווים בתורה"ק "עקב תשמעון, מצוות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון". לייקר ולהעריך ולהחשיב מאוד דוקא בזמנים שהם בזויים בעולם, על כך זוכה לכל הברכות, ושכר מצוה על זה בהאי עלמא איכא.

פתיחת ישיבה"ז תשס"ה
חיספין רמת הגולן

הזיעה שמזיעים בארץ ישראל בקיץ מכפר, ובזיעת תורת בין הזמנים תהיה תחיית המתים וזיכוך העולם **חשבת** לומר בדרך צחות, הענין שבארץ ישראל בתקופה זו האוויר חם מאוד בחורף, וכולם מזיעים [שוויצען], מה שאינו כל כך בשאר הארצות. אולי הוא ככוונה לזכות את ישראל, לפמ"ש האריז"ל שהזיעה שמזיעים בקיום המצוות מכפר על החטאים. ולכמה ראשונים מקיימים אנו בזה"ז מצות ישוב ארץ ישראל בכל רגע, הרי זה מכפר וכו'. - ויש ללמוד קל וחומר ממ"ש חז"ל שכשאישי ישראל מתנמנם תוך כדי לימודו על הספר, ויוצא ריר מפיו מזה הריר יהיה תחיית המתים לעתיד. והדברים ק"ו בבחורי חמד שיושבים בזמנים קשים כאלו כנגד התקופה וכנגד העולם, ומתייגעים בתורה בחום הלוהט, ומזיעים הרבה. בודאי שזיעתם תעלה מעלה מעלה יותר מנהר דינור שנעשה מזיעת המלאכים. ונהרות טהרה של אש שיוצאים מזמנים הללו בלימוד התורה וקיומה. היא האש שתטהר כל אור העולם בביאת המשיח.

דברי חיזוק לישיבה"ז תשמ"ז
עיה"ק ירושלים בביהמ"ד ברחוב סורוצקין

ומניח עצמו להימשך לרוח הזמן של הפקר ופריקת עול חלילה. יכול בימים הללו לבטל במחי יד כל מה שצבר וקנה ורכש לעצמו בעמל ויגיעה רבה במשך חודשי הזמן החולף. וכל מה שעלה ונתעלה במעלות התורה והיראה הכל יכול חלילה לילך לטמיון, וליפול מכל מעלותיו עד שאול תחתית רח"ל. - וזו אחת הסיבות לאשר התחבטו רבים ושלמים, מדוע אין רואים בדורותינו שיגדלו הרבה מישראל בגדלות התורה, כאשר בכמות התרבו כל כך ספסלי דבי מדרשא, ואיכשר דרא במאות אלפי בחורי ישיבות ואין רואים שיצמחו כל כך הרבה גדולי תורה מהם. - אך אחת הסיבות משום שאין תורתו יכולה ליצעות בנין שלם, היא נעשית קרעים קרעים. וכל הלימודים באופן זה עומדים תמיד בבנין וסתירה, עמלים במשך הזמן לבנות קומה שלמה של תורה, ובימי בין הזמנים מפילים וסותרים כל אותם מדריגות, וצריך להתחיל הכל מחדש וחוזר חלילה. ואין בונים בעקביות נדבך אחר נדבך, עד שתצא תורה מפוארת בכלי מפואר.

פתיחת ישיבה"ז תשס"ה
חיספין רמת הגולן

כמו שיש מצוות קלות יש זמנים קלים שהארם דש בעקביו

לפעמים יש "זמנים קלים", כמו מצוות קלות שאדם דש בעקביו. שמצד הזמן והתקופה, נעשים המצוות קלות ובוזיות בעני העולם רח"ל. ובזמנים שכאלו עיקר הרצון הוא להיפטר מן המצוות ותלמוד תורה, וככל שיש באפשרותו להתחמק ולהיפטר מן המצוה, יתחמק ממנה ולא יעשה אלא כפי חובתו. או מחמת בוששה מהציבור, והחברה מחייבת כידוע. אבל הוא